

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การวางแผนการวิจัย (Research Design)

ใช้การวางแผนการวิจัยแบบ One - Shot Descriptive Study เพราะการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนแล้ว และเป็นการวัดผลครั้งสุดท้ายครั้งเดียว

ประชากร

ประชากร คือ ชาวบ้านในหมู่บ้านท่าสว่าง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๑๖๓ ครัวเรือน การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษา เพราะศึกษาจากประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมด ประชากรในการศึกษาแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. หญิงหรือชายที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตหมู่บ้านท่าสว่าง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่ยอมรับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสหบาลข้าว จำนวน ๔๗ คน
๒. หญิงหรือชายที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตหมู่บ้านท่าสว่าง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่ยังไม่ยอมรับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสหบาลข้าวจำนวน ๖๕ คน จากจำนวนหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกทั้งสิ้น ๖๖ คน

การวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาได้จากประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตหมู่บ้านท่าสว่างรวม ๑๖๒ คน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ความน่าไว้วางใจ ความสามารถ ความคล่องตัวของพระสงฆ์ การสื่อสารระหว่างบุคคล (ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชน) ทักษะในการสื่อสารของพระสงฆ์ และความบ่อยครั้งในการติดต่อสื่อสารระหว่างพระสงฆ์และประชาชน

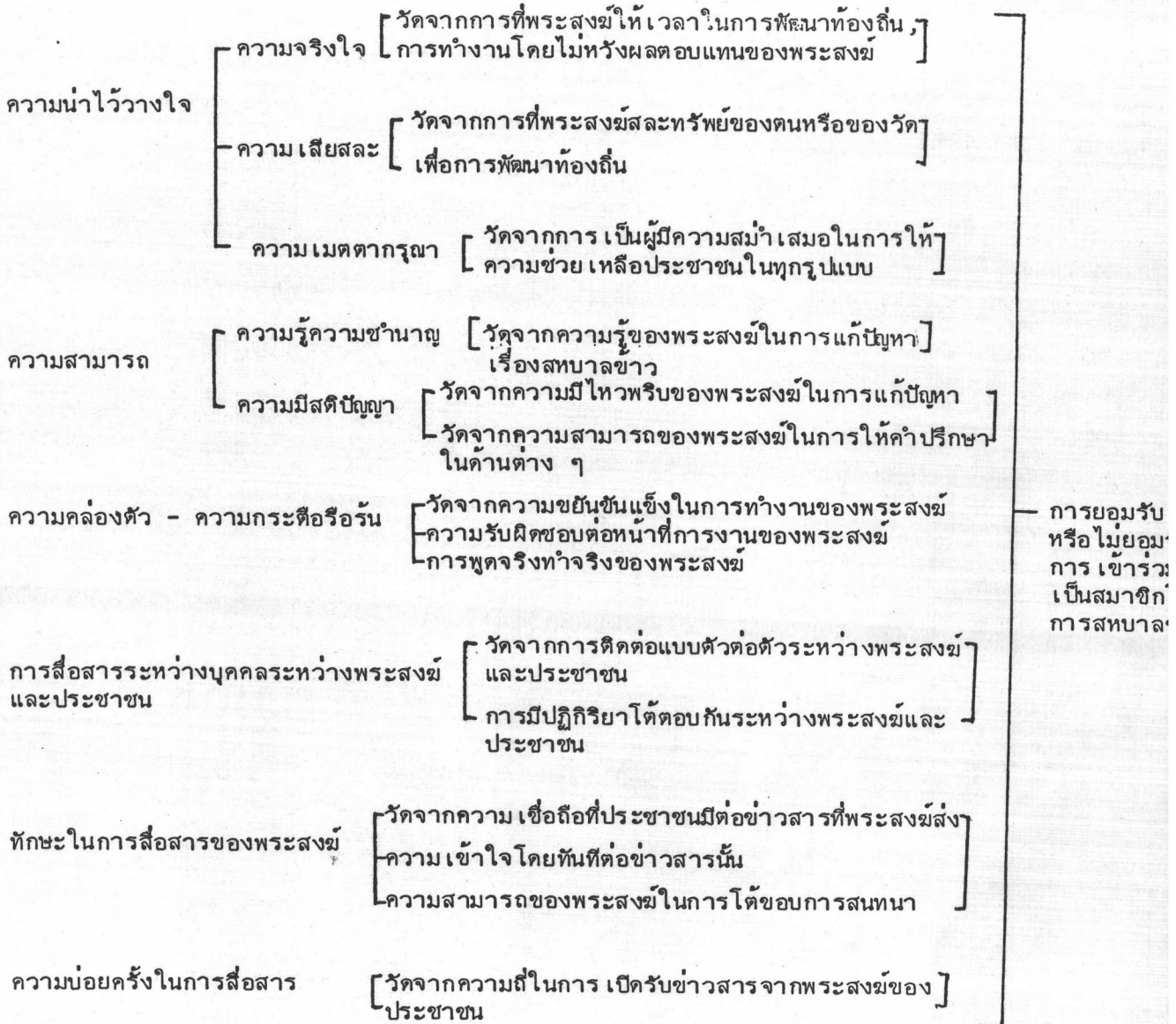
ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การยอมรับหรือไม่ยอมรับการเข้าร่วม เป็นสมาชิกโครงการสหบาลข้าวของประชาชนในเขตหมู่บ้านท่าสว่าง

ตัวแปรในการวิจัยซึ่งเสนอเป็นแผนภูมิดังนี้ คือ

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม ๑ ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับการสัมภาษณ์ โดยอาศัยทฤษฎีว่าด้วยคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ปัจจัยความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร และทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล ตลอดจนจากงานวิจัย และจากแบบสอบถามของผู้ที่เคยทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ใกล้เคียงกับการศึกษาครั้งนี้ แบบสอบถามนี้ได้รับการแนะนำปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา และพระอธิการนาน สุทธิสโร เจ้าอาวาสวัดสามัคคีหมู่บ้านท่าสว่าง ทั้งนี้เพื่อให้แบบสอบถามนี้มีคำถามซึ่งครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการจะศึกษาและสามารถวัดและทดสอบในทางสถิติได้ นอกจากนั้นยังได้แก้ไขเกี่ยวกับภาษา เพื่อให้ภาษาที่ใช้เหมาะสม เข้าใจง่าย และสื่อความได้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

แบบสอบถามนี้มีทั้งสิ้น ๕๒ ข้อ แบ่งออกเป็น ๔ ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทาง เศรษฐกิจสังคมของประชากรที่จะศึกษา โดยศึกษาเรื่องต่อไปนี้ คือ

- ๑.๑ เพศ
- ๑.๒ อายุ
- ๑.๓ ระดับการศึกษา
- ๑.๔ ลักษณะการประกอบอาชีพ
- ๑.๕ รายได้

ในส่วนที่ ๑ มีคำถามทั้งสิ้น ๗ คำถาม

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยความน่าเชื่อถือในตัวพระสงฆ์ โดยศึกษาทัศนคติของประชาชนในหมู่บ้านท่าสว่างที่มีต่อพระสงฆ์ ศึกษาเรื่องต่อไปนี้คือ

- ๒.๑ ความน่าไว้วางใจในตัวพระสงฆ์ ประกอบด้วย ความจริงใจ ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ซึ่งวัดจากการที่พระสงฆ์ให้เวลาในการพัฒนาท้องถิ่น การทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน การที่พระสงฆ์สละทรัพย์ของตนหรือของวัดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และการเป็นผู้มีความสม่ำเสมอในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในทุกรูปแบบ

- ๒.๒ ความสามารถในตัวพระสงฆ์ ประกอบด้วย ความรู้ความชำนาญ ความมีสติปัญญา

ซึ่งวัดจากความรู้ของพระสงฆ์ในเรื่องสหบาลข้าว ความมีไหวพริบของพระสงฆ์ ในการแก้ปัญหา และความสามารถของพระสงฆ์ในการให้คำปรึกษาแนะนำในด้าน ต่าง ๆ แก่ประชาชนในเขตหมู่บ้านท่าสว่าง

๒.๓ ความคล่องตัวของพระสงฆ์ ประกอบด้วย ความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่ง วัดจากความขยันขันแข็งในการทำงาน ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และ การพูดจริงทำจริงของพระสงฆ์

ในส่วนของ ๒ นี้มีคำถามทั้งสิ้น ๒๕ คำถาม

ส่วนที่ ๓ เป็นคำถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างพระสงฆ์และประชาชนใน เขตหมู่บ้านท่าสว่าง โดยศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ คือ

๓.๑ การสื่อสารระหว่างบุคคล (ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชน) วัดจากการติดต่อ แบบตัวต่อตัว และการมีปฏิภิกิริยาโต้ตอบกันระหว่างพระสงฆ์และประชาชนใน เขต หมู่บ้านท่าสว่าง

๓.๒ ทักษะในการสื่อสารของพระสงฆ์ วัดจากความ เชื่อถือที่ประชาชนมีต่อข่าวสาร ที่พระสงฆ์แจ้งให้ทราบ ความเข้าใจโดยทันทีต่อข่าวสารนั้น และความสามารถ ของพระสงฆ์ในการโต้ตอบการสนทนา

๓.๓ ความบ่อยครั้งในการติดต่อสื่อสาร วัดจากความถี่ในการ เปิดรับข่าวสารจาก พระสงฆ์ของประชาชนในเขตหมู่บ้านท่าสว่าง

ในส่วนของ ๓ นี้มีคำถามทั้งสิ้น ๑๓ คำถาม

ส่วนที่ ๔ เป็นคำถามข้อมูลเกี่ยวกับทักษะในการยอมรับ หรือ ไม่ยอมรับการเข้าร่วม เป็น สมาชิกโครงการสหบาลข้าวของประชาชนในเขตหมู่บ้านท่าสว่าง โดยศึกษาใน เรื่องต่อไปนี้ คือ

๔.๑ บุคคลที่ทำให้ประชาชนในเขตหมู่บ้านท่าสว่างตัดสินใจยอมรับการเข้าร่วม เป็น สมาชิกโครงการสหบาลข้าว

๔.๒ เหตุผลที่ทำให้ประชาชนในเขตหมู่บ้านท่าสว่างตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับการ เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสหบาลข้าว

ในส่วนที่ ๔ นี้มีคำถามทั้งสิ้น ๗ คำถาม

การทดลองใช้เครื่องมือก่อนทำการรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่จะศึกษานั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนในหมู่บ้านท่าสว่าง โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๕ คน คือ กลุ่มที่ยอมรับการเข้าร่วม เป็นสมาชิกโครงการสหบาลข้าว และกลุ่มที่ไม่ยอมรับการเข้าร่วม เป็นสมาชิก

ผลจากการทดสอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่สามารถตอบคำถามที่จัดคำตอบไว้เป็นลำดับแบบ Rating Scale ๕ ลำดับได้ กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของคำตอบแต่ละคำตอบที่ระบุไว้ได้อย่างละเอียด ฉะนั้นผู้วิจัยจึงแก้ไขแบบสอบถามบางข้อ โดยจัดลำดับของคำตอบแบบ Rating Scale ไว้เพียง ๓ ลำดับ เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นในการตอบคำถาม และนอกจากนั้นได้เรียงลำดับคำถามบางตอนเสียใหม่ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบคำถามได้อย่างต่อเนื่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยและพนักงานสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย นักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศิลปากรจำนวน ๒ คน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒ คน และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ๓ คน รวมมีพนักงานสัมภาษณ์ทั้งสิ้น ๘ คน นอกจากนี้ได้ขอความช่วยเหลือจากเยาวชนหญิงในหมู่บ้านจำนวน ๔ คน เพื่อเป็นผู้นำทางในการสำรวจสัมภาษณ์ และเป็นผู้แปลภาษาเขมรเป็นภาษาไทยอีกด้วย เริ่มเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ รวม ๕ วัน

หลังจากการเก็บข้อมูลในแต่ละวัน ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำมาแก้ไขเพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์ในที่สุด

การลงรหัสข้อมูล หลังจากรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาลงรหัสตามคู่มือในการลงรหัส (Code Book) จากนั้นจึงนำข้อมูลเจาะบัตรเพื่อประมวลผลข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS program) เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐาน ได้ใช้วิธีทางสถิติดังนี้คือ

๑. หาค่าสถิติพื้นฐานร้อยละ ความถี่ เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

๒. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเดียวระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อพิสูจน์สมมติฐานข้อ ๑-๖

๓. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Forward Stepwise Inclusion) โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทราบถึงลำดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการยอมรับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสหบาลข้าว